

08.05.2018

Pormestari

59 §**Helsingin kaupungin lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle EU:n tietosuoja-asetuksesta johtuvista muutoksista asiakastietolakiin ja siihen liittyviin lakeihin**

HEL 2018-004634 T 03 00 00

STM022:00/2017

Päätös

Pormestarin sijainen päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon EU:n tietosuoja-asetuksesta johtuvista muutoksista asiakastietolakiin ja siihen liittyviin lakeihin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Sami Sarvilinna, kansliapäällikkö, puhelin: 310 36050
sami.sarvilinna(a)hel.fi**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa hallituksen esitysluonnokseen laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä ja siihen EU:n tietosuoja-asetuksesta johtuvista muutoksista 7.5.2018 mennessä.

Esitys sote-asiakastietolaiksi oli lausuntokierroksella tammikuussa 2017, jolloin yksi sen keskeisimmistä ehdotuksista liittyi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen tallentamiseen yhteen asiakasrekisteriin erillisten terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rekisterien sijaan.

08.05.2018

Pormestari

Tällä hetkellä erilliset terveydenhuollon ja sosiaalihuollon henkilörekisterit sekä niihin liittyvät monimutkaiset suostumus- ja kieltoäännöt hankaloittavat sosiaali- ja terveystieteiden asiakaslähtöistä toteuttamista ja tietojen yhteensovittamista erityisesti tilanteissa, joissa asiakkaan palvelukokonaisuuteen sisältyy sekä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluita.

Alkuperäistä esitysluonnosta koskeva lausuntopalaute oli lähes yksinomaan myönteistä. Yli 90 % vastaajista kannatti esityksen mukaista yhteistä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasrekisteriä.

Tilanne on muuttunut ratkaisevasti uudessa 23.4.2018 päivätyssä esitysluonnoksessa. Keskeisin muutos on, että aiemman esityksen 6 §:n ehdotus yhteisestä asiakasrekisteristä on poistettu. Tätä on perusteltu sillä, että lausuntokierroksen jälkeen on tarkentunut, että asiakas- ja potilastietojen käsittely yhteisen rekisterin ja käyttövaltuuksien perusteella ei onnistu. Tätä puolestaan on perusteltu EU tietosuojasetuksen vaatimuksilla ja sillä että asiakas- ja potilastiedoilla on erilliset käyttötarkoitukset, minkä vuoksi niiden käytöstä sosiaali- ja terveystieteiden välillä tulisi säätää lailla. Lisäksi on todettu, että tarvitaan muutoksia muihin asiakas- ja potilastietojen salassapitoa ja luovutuksia koskeviin säädöksiin, joihin liittyen käynnistetään erillinen valmistelu. Aiemmin esityksen katsottiin vastaavan tietosuojasetuksen asettamia vaatimuksia

Yhteistä asiakasrekisteriä koskevan säädöksen poistaminen vaarantaa lakiesitykselle asetettujen tavoitteiden sekä näihin liittyvien toiminnallisten ja taloudellisten hyötyjen toteutumisen. Lisäksi muutoksilla on merkittäviä vaikutuksia maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteiden toteutumisen kannalta.

Lakiluonnoksessa mainitut perusteet (mm. EU:n tietosuojasetuksen vaatimukset, sosiaalihuollon asiakastietojen ja potilastietojen erilaiset käyttötarkoitukset) voidaan kyseenalaistaa. Helsingin kaupungin näemyksen mukaan EU:n tietosuojasetus ei estä kansallisella tasolla terveydenhuollon tietoja koskevien käsittelyperusteiden laajentamista koskemaan myös sosiaalihuollon asiakastietoja vaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhtäläisistä käsittelyperusteista tulisi säätää kansallisessa lainsäädännössä.

Asiakastietolakiluonnoksen perusteluissa esitetty tulkinta sosiaalihuollon asiakastietojen ja terveydenhuollon potilastietojen eroavasta käyttötarkoituksesta on sote-uudistuksen ja tähän sisältyvien integraatiotavoitteiden vastainen. Myös sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskevassa lakiesityksessä tiedon integraatio nähdään valinnanvapausmallissa tavoiteltavan palvelujen integraation edellytyksenä

08.05.2018

Pormestari

ja myös Helsingin kaupunki on useissa aiemmissa lausunnoissa korostanut tietointegraation tärkeyttä.

Apotti -tietojärjestelmähankkessa toteutuu konkreettisella ja kansallisesti ainutlaatuisella tavalla sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityistasojen tietointegraatio. Tietointegraatio ei mahdollistu tyydyttävästi, mikäli malli pohjautuu erillisiin sosiaali- ja terveydenhuollon henkilörekistereihin. Lisäksi on todettava, että terveydenhuollon ja sosiaali- ja terveydenhuollon välille ei voida vetää yksiselitteistä rajaa eikä palveluiden integraatioon perustuvassa suomalaisessa järjestelmässä tietojen kaikkia tosiallisia käyttötarpeita sosiaali- ja terveyspalveluiden välillä ole mahdollista yksilöidä lain tasolla. Suomalaisessa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmässä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoina käsitellään myös sellaisia tietoja, jotka luetaan joissakin muissa jäsenvaltioissa potilastiedoiksi.

Edellä mainitun perusteella Helsingin kaupungin näkemys on, että lakiesitys tulisi antaa eduskunnalle vuonna 2017 esitetyn mukaisena sisältäen säädökset sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakasrekisteristä. Samalla on pidettävä huoli siitä, että eduskuntakäsittelyssä olevassa kansallisessa tietosuojalaissa sekä valmisteluvaiheessa olevassa asiakas- ja potilaslaissa olevat tietojen käsittelyä ja salassapitoa koskevat säännökset yhdenmukaistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhtenäisen tiedonhallinnan mahdollistavien periaatteiden mukaisiksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Sosiaali- ja terveysministeriö**Otteen liitteet**
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

08.05.2018

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 59 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

08.05.2018

Pormestari

Anni Sinnemäki
pormestarin sijainen

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 08.05.2018.